

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen

DOM
2010-03-12
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
19497-10
Enhet 14

SÖKANDE

Profilmakarna i Södertälje AB, 556591-2945
Morabergsvägen 2-4
152 42 Södertälje

MOTPARTER

1. Södertälje kommun
2. Salems kommun
3. Nykvarns kommun
4. Telge AB, 556307-6867

genom

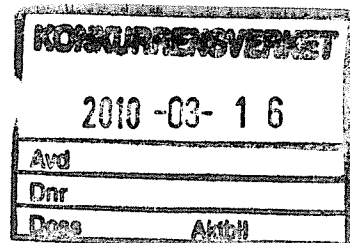
Telge Inköp AB, 556770-1437
Box 633
151 27 Södertälje

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

DOMSLUT

Förvaltningsrätten bifaller ansökan och förordnar att av Telge Inköp AB genomförd upphandling benämnd "Arbets- och skyddskläder, arbets- och skyddsskor och personlig skyddsutrustning" (dnr TI 2009-86) inte får avslutas förrän rättelse i form av en ny anbudsutvärdering med bortseende från av Björnkläder AB och Just In Time AB ingivna anbud gjorts.

Dok.Id 5990

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00

Under punkt 6 "Krav på anbudets form och innehåll", avsnitt 6.1 "Krav" i förfrågningsunderlaget anges att alla ska-krav måste vara uppfyllda för att ett anbud ska kunna utvärderas. Både Björnkläders och Just In Times anbud brister avseende ett flertal ska-krav.

Björnkläders anbud

Björnkläders anbud svarar inte för ska-kraven vad gäller storlekar och färger samt de krav på detaljer som klart och tydligt framgår av förfrågningsunderlagets bilaga 1 "Prisbilaga". Detta gäller för flera plagg. Exempelvis saknar den regnbyxa Björnkläder refererar till hållor för bälte och avtagbara reglerbara hängslen, trots ska-krav därom. Vidare saknar den regnjacka och regnjacka Varsel Björnkläder refererar till ventilation i ok fram och bak samt dragsko i nederkant, trots ska-krav därom. Dessutom finns den piratbyxa Björnkläder refererar till endast i materialet polyester, trots ska-krav om material polyester/bomull. Det finns fler exempel, men det räcker att *ett* plagg inte klarar ska-kraven. Enligt upphandlingens kriterier ska anbudsgivare som inte uppfyller samtliga ska-krav förkastas. Björnkläders anbud ska därmed förkastas.

Just In Times anbud

Inte heller de plagg Just In Time föreslår i förfrågningsunderlagets bilaga 1 klarar ska-kraven. Dessutom är de priser Just In Time lämnat på skyddskläder/arbetskläder och arbetsskor/skyddsskor inte trovärdiga. Med tanke på att Just In Time lämnar endast 24 procent i generell rabattsats är det inte rimligt att dess sammanräknade pris är 21,6 procent lägre än Björnkläders. Björnkläder är, till skillnad från Just In Time, en tillverkare av arbetskläder. Just In Times anbud ska förkastas eftersom anbudet inte klarar ska-kraven samt prisbilden är oseriös och visar att plagg till dessa priser omöjligt kan klara kvalitetskraven.

Profilmakarna har lagt ned oerhört mycket tid på att hitta plagg som klarar det som klart och tydligt framgår av underlaget till upphandlingen. Om det

Telge Inköp ifrågasätter inte trovärdigheten i Just In Times anbud eftersom samtliga artiklar och tillhörande priser samt sammanställningen av generella rabattsatser är ifyllda korrekt. Dessutom uppfylls kvalitetskraven enligt upphandlingens ska-krav.

Just In Times CD där anbudet skulle ha bifogats digitalt var tom.

De anbud som har utvärderats har samtliga lämnat anbud på plagg som klarar ska-kraven, vilket har varit en förutsättning för att kvalificera sig till utvärderingen. Upphandlingen har genomförts i enlighet med LOU.

Profilmakarna anför herefter ytterligare bl.a. följande.

Björnkläders anbud

De produktspecifika ”Krav på varan” uppfylls inte, vilket visas av följande exempel.

- T-shirt, 100 procent bomull, v-ringad hals: Björnkläder har rekommenderat US Basic. Leverantör av detta plagg är PF Concept och denna är inte med i Björnkläders leverantörslista. Tröjan finns inte med i någon av de digitala kataloger som bifogats Björnkläders anbud, utan i en annan av Profilmakarna till förvaltningsrätten ingiven katalog. Tröjan uppfyller inte ska-kraven vad gäller storlekar och färger.
- Väst unisex, Segers 1480-1380: Plagget finns inte med i någon av de digitala kataloger som bifogats Björnkläders anbud, utan i en annan av Profilmakarna till förvaltningsrätten ingiven katalog. Västen finns endast i svart och uppfyller inte ska-kravet vad gäller färger.
- Topp dam, 307971 och 307975: Björnkläder har inte angett leverantören. Leverantören ifråga finns inte med i Björnkläders leverantörslista. Plaggen finns med i en av Profilmakarna till förvaltningsrätten ingiven katalog. Plaggen uppfyller inte ska-kraven vad gäller storlekar och färger.

Vidare har Björnkläder inte tagit hänsyn till bör-kraven som ställs på plaggen i spalten avseende ”typ” i tabellerna i förfrågningsunderlagets bilaga 1. I avsnitt 6.1 i förfrågningsunderlaget anges visserligen att anbudsgivare som väljer att inte besvara ett eller fler bör-krav inte kan uteslutas, men att konsekvensen blir att anbudsgivarens resultat blir sämre för dessa bör-krav. Någon sådan resultatförsämring har inte Björnkläder drabbats av. Med tanke på att så många plagg inte klarar bör-kraven borde poängavdraget inte vara av ringa värde.

Just In Times anbud

I förfrågningsunderlagets bilaga 1 finns följande exempel på plagg som inte uppfyller ska-kraven.

- Jacka, Top Swede 3816: Plagget återfinns i av Profilmakarna till förvaltningsrätten ingiven katalog. Plagget uppfyller inte ska-kravet vad gäller storlekar.
- Skjorta, ProJob 4201 och ProJob 5203: Plaggen återfinns i av Profilmakarna till förvaltningsrätten ingiven katalog. Plaggen finns inte i vitt och uppfyller därmed inte ska-kravet vad gäller färger.
- Sweatshirt, New Wave 021090: New Wave finns inte med i Just In Times leverantörslista. Plagget återfinns i av Profilmakarna till förvaltningsrätten ingiven katalog. Tröjan finns inte i XXXL och uppfyller därmed inte ska-kravet vad gäller storlekar. Plagget uppfyller heller inte bör-kravet vad gäller modell, vilket ett annat plagg, som dock är dyrare, i samma katalog gör.
- Regnbyxa, ProJob 6504: Plagget återfinns i av Profilmakarna till förvaltningsrätten ingiven katalog. Byxan uppfyller inte bör-kraven.

Just In Time har uteslutande rekommenderat plagg från leverantörer som man har bästa avtal med, trots att plaggen inte klarar bör-kraven och att andra leverantörer har plagg som efterfrågas i förfrågningsunderlagets bilaga 1. Detta visar att Just In Time, liksom Björnkläder, föredrar att leverera

det inte alltid är rimligt att ett ska-krav ska vidimeras eftersom kravlistan är omfattande och produkterna många. Produkter kan även under den stipulerade avtalstiden komma till eller utgå. Kraven kommer att ha betydelse i det kommande avtalet och skulle det senare visa sig att något ska-krav inte uppfylls vid beställning så måste givetvis leverantören se till att detta rättas till. Om så inte sker och Telge Inköp bedömer avvikelserna som allvariga kan det ytterst bli fråga om ett kontraktsbrott och leda till uppsägning av avtalet.

UTREDNINGEN I MÅLET

I *förfrågningsunderlaget* anges bl.a. följande.

6 Krav på anbudets form och innehåll

6.1 Krav

(...)

Alla ska-krav måste vara uppfyllda för att anbudet ska kunna utvärderas. Ett ska-krav är antingen "uppfyllt" eller "ej uppfyllt". Någon värdering av ett ska-kravs grad av uppfyllelse sker inte. I det fall ett svar på ett ska-krav är motsägelsefullt eller kombinerat med villkor för svarets giltighet på någon plats i anbudet, eller att svar utelämnats, kan ska-kravet komma att bedömas vara "ej uppfyllt".

För vissa ska-krav begärs inga svar. I dessa fall avgör Telge Inköp om kravet är uppfyllt. Exempelvis avgör Telge Inköp om anbudet kommit in i rätt tid.

Bör-kraven är viktiga att uppfylla och används för att jämföra och utvärdera lämnade anbud. Det är därför mycket viktigt att avge tydliga och fullständiga svar för de bör-krav som anbudsgivaren väljer att besvara. Anbudsgivare som väljer att inte besvara ett eller flera bör-krav kan inte uteslutas av den anledningen utan konsekvensen blir att anbudsgivarens resultat blir sämre för dessa bör-krav.

(...)

8 Krav på uppdraget

Enligt bilaga 2 "Svarsformulär/kravspecifikation".

(...)

Handlingar med blå (i denna dom kursiv; *förvaltningsrättens anm.*) text bör bifogas.

	Ja	Nej
(...)		
Pris		
Ifylld <i>prisbilaga</i> (<i>ska</i> även lämnas digitalt på CD med anbudet)		
(...)		

Krav på varan

Arbetskläder

(...)

Anbudsgivaren bör kunna visa, t.ex. genom erfarenhet, att denne besitter kompetens inom produkters användning och kunna ge råd till ”rätt köp”.

Kvalitet

Anbudsgivare *ska* i anbudet bekräfta att nedanstående kvalitetskrav uppfylls för erbjudna artiklar.

Material

Plaggen *ska* vara i slitstark, lättskött polyester/bomull alternativt i 100 procent bomull enligt specifikation i prisbilaga.

(...)

Storlek

De efterfrågade plaggen *ska* kunna levereras i storlekar från XS till XXXL (...)

(...)

Färger

Grafiska profilen Telge koncernen

Byxor, jackor, kjolar, västar, skjortor och förkläden (inte plastförkläden) *ska* kunna erbjudas i minst två färger: grå och mörkblå/navy.

Pikétröjor, fleecetröjor, skjortor, bussaronger, t-shirts och damtoppar *ska* kunna erbjudas i minst fyra färger förutom vitt och svart.

(...)

I målet föreligger även *de digitala versioner av produktkataloger som bifogats Björnkläders anbud, den företagspresentation som Just In Time lämnat med sitt anbud och diverse av Profilmakarna till förvaltningsrätten ingivna produktkataloger.*

Krav avseende varornas kvalitet

I förfrågningsunderlagets bilaga 1, i vilken anbudsgivare har att fylla i uppgifter om bl.a. specifika produkter som omfattas av upphandlingen, anges att samtliga produkter *ska* uppfylla de produktspecifika ”Krav på varan” som anges i förfrågningsunderlagets bilaga 2, dvs. avseende bl.a. material, storlekar och färger, vilka även dessa uttrycks som ska-krav. Det anges inte i förfrågningsunderlaget, enligt vad förvaltningsrätten erfarit, uttryckligen vid vilken tidpunkt ska-kraven ifråga ska vara uppfyllda. Det får dock, utifrån formuleringen av kravet i bilaga 1 och även med beaktande av att i förfrågningsunderlagets bilaga 2 anges att anbudsgivare i anbudet ska bekräfta att kvalitetskraven ifråga uppfylls för *erbjudna* artiklar, förutsättas att kraven i relation till de produkter som anbudsgivare anger i förfrågningsunderlagets bilaga 1 ska vara uppfyllda vid anbuds inlämnande.

Oaktat att det i förfrågningsunderlaget, enligt vad förvaltningsrätten erfarit, inte uppställs något krav på att anbudsgivare ska visa att erbjudna produkter uppfyller de ovan angivna ska-kraven, så kan det nu, utifrån det underlag som lagts fram i målet, konstateras att flera av de av Björnkläder angivna produkterna i förfrågningsunderlagets bilaga 1 inte uppfyller angivna krav på varan. Detta visas av följande exempel. Piratbyxa, 664079169, uppges av Björnkläder vara tillverkad i 100 procent polyamid och uppfyller därmed inte ska-kravet vad gäller material. Pikétröja, 238269, som återfinns i den digitala versionen av Björnkläders produktkatalog som bifogats anbudet (sida 68), är marinfärgad och finns i storlekarna S-XXXL och uppfyller därmed inte ska-kraven rörande färger och storlekar. Jacka, 722070469, som återfinns i ovan angiven produktkatalog (sida 14), är marinfärgad och uppfyller därmed inte ska-kravet rörande färger. Vidare uppger Telge Inköp att Björnkläder har förbundit sig att väst unisex, Segers 1480-1380, kan levereras i färgerna svart och marinblått. Detta uppfyller inte ska-kravet rörande färger, enligt vilket västar ska kunna erbjudas i minst färgerna grå och mörkblå/navy. Den omständigheten att Björnkläder

I den av Björnkläder ifyllda förfrågningsunderlagets bilaga 1 saknar flera plagg detaljer som uppges i specifikationen av de produkter som efterfrågats, vilket visas av följande exempel. Regnbyxa, 255570, saknar enligt vad som framgår av den digitala versionen av Björnkläders produktkatalog som bifogats anbudet (sida 92) hållor för bälte och avtagbara reglerbara hängslen, trots att detta utgör en del av det efterfrågade plaggets specifikation. Regnjacka, 255569, saknar enligt vad som framgår av ovan angiven produktkatalog (sida 92) ventilation i ok fram och bak samt dragsko i nederkant, trots att detta utgör en del av det efterfrågade plaggets specifikation. Även i den av Just In Time ifyllda förfrågningsunderlagets bilaga 1 saknar flera plagg detaljer som uppges i specifikationen av de produkter som efterfrågats, vilket visas av följande exempel. Sweatshirt, New Wave 021090, saknar enligt av Profilmakarna ingiven produktkatalog (Texas Bull, Clique, New Wave [2009], sida 37) kort blixtlås, trots att detta utgör en del av det efterfrågade plaggets specifikation. Regnbyxa, ProJob 6504, saknar enligt av Profilmakarna ingiven produktkatalog (ProJob [2009], sida 67) hållor för bälte och avtagbara reglerbara hängslen, trots att detta utgör en del av det efterfrågade plaggets specifikation. Vad Profilmakarna anfört i denna del visar således att Telge Inköp genom att inte förkasta Björnkläders och Just In Times anbud på nu aktuell grund agerat i strid mot principen om likvärdighet.

Krav avseende kompetens inom produkters användning m.m.

I förfrågningsunderlagets bilaga 2 anges att anbudsgivare bör kunna visa, t.ex. genom erfarenhet, att de besitter kompetens inom produkters användning och kunna ge råd till ”rätt köp”. Detta bör-krav kan inte anses vara kopplat till vilka produkter anbudsgivare anger i förfrågningsunderlagets bilaga 1. Vad Profilmakarna anfört i denna del visar inte att Telge Inköp brutit mot någon bestämmelse i LOU.

Övrigt avseende Just In Times anbud

Profilmakarna har gjort gällande att priser som Just In Time lämnat inte är trovärdiga. Enligt 12 kap. 3 § LOU får en upphandlande myndighet förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Någon skyldighet för myndigheten att förkasta sådana anbud ställs dock inte upp. En upphandlande myndighet kan därmed inte bryta mot denna bestämmelse i sig. Inte heller i LOU i övrigt stadgas något förbud mot att anta orimligt låga anbud. Vad Profilmakarna anfört i denna del visar inte att Telge Inköp brutit mot någon bestämmelse i LOU.

Bolaget har vidare gjort gällande att Just In Times anbud inte uppfyller krav att ifylld prisbilaga ska lämnas digitalt på CD med anbudet. I förfrågningsunderlagets bilaga 2 anges att ifylld prisbilaga *ska* lämnas digitalt på CD med anbudet. Enligt Telge Inköp var den CD som Just In Time bifogat sitt anbud tom. Vad bolaget anfört i denna del visar således att Telge Inköp genom att inte förkasta Just In Times anbud på nu aktuell grund agerat i strid mot principen om likvärdighet.

Sammanfattningsvis finner förvaltningsrätten det visat att Telge Inköp, genom att inte förkasta Björnkläders och Just In Times anbud, förfarit på ett sätt som strider mot LOU. Vidare finner förvaltningsrätten det visat att detta förhållande har medfört att Profilmakarna, som enligt sammanställning av utvärderingen efter Björnkläder och Just In Time fått högsta totalpoäng, har lidit eller kan komma att lida skada. Förutsättningar för åtgärd med stöd av 16 kap. 2 § LOU föreligger därför.

Val av åtgärd

De brister i upphandlingen som förvaltningsrätten, utifrån de omständigheter som åberopats i målet, funnit ovan kan inte anses ha påverkat upphandlingens konkurrensuppsökande skede, utan i stället det senare stadium i förfarandet då anbud har lämnats och prövningen av leverantör och anbud ska göras. Förvaltningsrätten finner därmed att det är tillräckligt att rättelse

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledningen förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.